

Köszöntelek Benneteket közös Húsvétünneplésünkön: *Az Úr legyen veletek!* Húsvét vigíliája van, a virrasztás. Ragadjuk ki a húsvéteseményből azt a mozzanatot, amivel az asszonyok szembesültek húsvét hajnalán: Üres a sír! Elmélkedjünk a feltámadásról az üres sír előtt.

Egészen személyessé téve virrasztásunkat, gondoljunk arra az üres sírra, melybe majd koporsóban, vagy urnában, vagy csak úgy por és hamunként minket helyeznek. Így *bánjuk meg bűneinket!*... Szeressen minket a mindent adó Isten, bocsássa meg bűneinket, és fogadjon be majd az Örök Hazába.

Ének: Kyrie...

Imádkozzunk! Istenünk, Te Jézus életével és halálával nyilván mintát akartál elénk állítani földi és örök sorsunkról. Add, hogy megértsük a húsvéti sír üzenetét, aki él és szeretsz...

Olvasmány Péter (apokrif) evangéliumából (14–17)

14. Pilátus hát odaadta nekik Petronius századost a katonákkal, hogy őrizzék a sírt. És velük együtt a sírhoz mentek a vének és az írástudók, és a századossal, meg a katonákkal együtt egy nagy követ hengergettek oda, és a kik csak ott voltak, mind együttesen ráfektették azt a sír ajtajára és hét pecsétet ütöttek rá, és sátort ütven, ott örködtek.

15. Kora reggel szombatra virradóra pedig egész tömeg vonult ki Jeruzsálemből és a környékéről, hogy lássák a sírt lepecsételten.

16. A vasárnapra virradt éjjelen azonban, amint a katonák kettenként egymásután örködtek, hatalmas hang hallatszott az égből, és látták az eget megnyílni és két férfit leszállani onnét, akik nagyon fénylettek és megállottak a sír felett. Az a kő pedig, amely a nyíláson feküdt, magától elhengeredett egy darabra, és a sír megnyílt és mindkét ifjú bement.

17. Mikor ezt azok a katonák látták, felköltötték a századost meg a véneket. Mert ezek is ott voltak örködni. És amikor elmondották, amiket láttak, ismét láttak a sírból kimenni három embert, és hogy a kettő egyet támogat és követi őket egy kereszt. A kettőnek a feje az égig ért, de akit ketten támogattak, annak feje felülmúlta az eget. És hang hallatszott az égből, amely ezt mondta: „Prédikáltál a megholtaknak?” És a válasz hangzott a keresztről: „Igen.” Ekkor ők azon tanácskoztak, elmenjenek-e Pilátushoz elmondani a dolgokat.

Ezek Péter evangéliumának szavai.

Evangélium Márk könyvéből. (16, 1–8.)

16¹Amikor elmúlt a szombat, a magdalai Mária és Mária, a Jakab anyja, valamint Salomé illatos keneteket vásároltak, hogy elmenjenek, és megkenjék Jézus testét. ²A hét első napján, korán reggel, napkeltekor, elmentek a sírbolthoz, ³és erről beszéltek egymás között: „Ki hengeríti el nekünk a követ a sírbolt bejáratáról?” ⁴Ekkor felnéztek, és látták, hogy a kő el van hengerítve. Pedig az igen nagy volt. ⁵És amikor bementek a sírboltba, látták, hogy egy fehér ruhába öltözött ifjú ül jobb felől, és megrettentek. ⁶De az így szólt hozzájuk: „Ne féljétek! A názareti Jézust keresitek, akit megfeszítettek? Feltámadt, nincsen itt. Íme, ez az a hely, ahova őt tették. ⁷De menjetek el, mondjátok meg a tanítványainak és Péternek, hogy előttetek megy Galileába: ott meglátjátok őt, amint megmondta nektek.” ⁸Ekkor kijöttek, és elfutottak a sírbolttól, mert remegés és döbbenet fogta el őket; és senkinek sem mondtak el semmit, mert féltek.

Ezek Márk evangéliumának szavai.

Az üres sír itt tátong előttünk egy apokrif (rejtett, titkos) irat, és egy egyházilag hitelesített beszámoló lapjairól. Mindkettő arról beszél hívőnek és hitetlennek egyaránt, hogy az ember, holtestével együtt nem hullik véglegesen az enyészetbe. Van folytatás, és ez nem más, mint az örök élet és feltámadás. Mindez, azzal a ténnyel függ össze, hogy van egy üres sír, melyből valaki visszajött, és elmondta azt is, hogy helyet meggy készíteni nekünk az Atya házában.

A mi kérdésünk az, hogy mindez igaz, vagy mese?!

1) A hírforrásokról

Hallottuk most Jézus feltámadásának történetét egy apokrif evangéliumból, melynek a szerzője Péter apostolnak jelöli meg magát. és amely a „rejtett”, titkos iratok között szerepel, melyek nem kerültek be a hivatalos egyházi kánonba (jegyzékbe). Az újszövetségi iratok kánonja a 4. század közepén zárult le (27 irat), de csak a Tridenti zsinaton (1546) véglegesült.

Az apokrif iratoknak se szeri, se száma (kb. 280).

Hihető-e a Péter evangélium leírása? Már a 2. és 3. század fordulóján kiderült, hogy egy 2. században élt ismeretlen szerzőtől származik az írás, aki 150 körül írhatta, vagyis 120 évvel Jézus halála után.

Az elbeszélés nem csak azért nem hiteles, mert fantasztikus dolgokat ír le: a kő magától félregördül, a két angyal és Jézus kozmikus óriás lesz, a kereszt magától megy, sőt beszél, hanem azért is, mert naiv dramatikával és legendás részletekkel magát a feltámadás folyamatát úgy írja le, hogy teljes nyilvánosság, a római és zsidó őrség előtt játszódik le, amiről mint egy rendőrségi jelentésről olvashatunk.

Hallottuk a másik evangéliumot, mely a legrégebbi írásnak és természetesen kanonikusnak számít. Írója Márk, akit az Ap.csel János Márknak említ. Ismerte Jézust, mint fiatalember. Ismerte Pált is, első missziós útján, rokonával Barnabással együtt kísérője volt. Később Rómában Péter mellett van, akinek tanítványa, kísérője és tolmácsa. A tőle hallottakat foglalta össze az 50-es évek végén a római keresztények számára. Több átdolgozás után 69/70-ben egy végszerkesztő készíti el a mai Márk evangéliumot.

Márk beszámolója – úgy, mint a többi evangélistáé – mellőzi a feltámadás folyamatának leírását. Egyébként nincs egyetlen tanú sem, aki erről beszámolt volna. A követ elhengerítették, de nincs mellette semmi csodás leírás. A sírboltban nem angyal, hanem egy ifjú ül, aki üzenetközvetítő. Közli a tényt, hogy Jézus „fölkelt”, „talpra állt”. Megmutatja a helyet, majd közli az üzenetet. Pétert értesíték, Jézus Galileában vár rájuk, ahol viszontláthatják. Sokak feltételezése szerint a sírboltban várakozó ifjú maga Márk volt.

Az asszonyok viselkedése egyáltalán nem a húsvéti Hozsanna és örvendezés volt, hanem a félelem és szorongás. Az üres sír tehát nem elég a húsvéti hithez.

2) A Feltámasztottról

Hans Küng két órás előadását (amit még Hampel Károly fordított le nekünk) tüzetesen áttanulmányoztam most. Azt vártam tőle, hogy mint a leghaladóbb sztár teológus és biblikus megadja a választ a feltámadás rejtélyére. Megadta? Majd döntsétek el.

Megtudtam tőle, hogy nem feltámadásról, hanem precízen *feltámasztásról* kell beszélnünk. Ugyanis Jézus nem önerejéből támadt fel, hanem az Atya támasztotta fel.

Megtudtam tőle, hogy az említett hírforrások, melynek legrégebbi változata Márk evangéliuma, egyáltalán nem az első. Szó szerint idézem: „*A legidősebb húsvéti tanúságtétel* nem az evangéliumokban található, hanem *a páli levelekben*, melyek bizony egy egész generációval idősebbek, még magánál a Márk evangéliumnál is ezek jelentik egyáltalán az egész Újszövetség legidősebb dokumentumait.”

Küng állítja, hogy a legidősebb tanúságtétel 35-45 közötti évekből való, amikor Pál keresztény és misszionárius lett, és háromszor is bejárta az akkor ismert világot.

A feltámadás hírét Pál a *korinthusiaknak* 55/56-ban továbbítja, kiegészítve azt azok listájával, akiknek a feltámasztott Jézus megjelent, legutoljára pedig neki, mint „*idétlennek*” is (1. Kor. 15, 3-8). Tudjuk, hogy ez a megjelenés a *damaszkuszi úton* csupán egy vízió volt, hisz Pál személyesen sosem találkozott Jézussal.

Küng is állítja, hogy Pál a jézusi örömhír üzenetének tartalmáról *Jézus személyére* teszi a hangsúlyt, és azt állítja, hogy „ha Jézus nem támadt föl, hiába való a hitetek” (u.o. 15,15).

Megtudható Küngtől, hogy a feltámadás *nem történelmi* esemény, de ennek ellenére *valóságos* esemény. Röviden Jézus az Atya világára támadt fel, és megdicsőült testben él tovább. Azt írja, hogy *transzcendens* történésről van szó, amely az emberi halálból Isten mindent átfogó dimenziójába vezet.

Jézus feltámasztása jelzésértékű az ember számára, hogy van *általános halott feltámasztás*. Mégpedig úgy, hogy az ember test-lélek egysége, a személy egyben él tovább. Nem időben és térben, hanem Isten időtlen és végtelen szeretetében: az örök életben!

Az *üres sír* előtti virrasztás virradatra vár. Elhangzottak a hírforrások szövegei, idéztem egy sztár tudós elemzéseit is. Okosabbak lettünk feltámadás/feltámasztás és örök élet ügyben? Saját sírunkra gondolva megnyugszik a szívünk? Saját sorsunkra gondolva eltölt a bizonyosság?

A halál tény, a halál utáni élet hitkérdés?

Csak annyi a választási lehetőség, hogy ez a bizonyos feltámadás és örök élet hiedelem vagy megalapozott hit?

Még egy folyóirat került a kezembe, benne egy lepedőnyi cikk ezzel címmel: „A feltámadás etikája. Arról szól, hogy karácsony hívőnek és hitetlennek egyaránt ünnep lehet. De a húsvét hogyan lehet a nem hívők ünnepe? A cikk végén az író a feltámadás etikai dimenziójáról beszél. Azt állítja, hogy ha a feltámadás mélységesen civil jelentőségének megértése lényeges szempont – márpedig üzenete mindenkihez szól, tehát miért ne volna az? -, akkor nyilvánvalóan a hittétel egyik helytálló és egyben megkerülhetetlen értelmezése az az egyszerű mondat, mely szerint „a szeretet és a szabadság a keresztény teológia középpontja”.

Magamnak lefordítva: Az élet síron innen és síron túl a szeretetről szól, amit az ember szabadon választ élete céljának.

Kovács László

[A prédikáció elhangzott 2018. március 31-én,
Nagyszombaton a Bokorportán]